

การพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย
โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
TEACHER DEVELOPMENT IN CREATING LEARNING INNOVATION FOR PROMOTING EXECUTIVE THINKING
FOR IN CHUMCHONYODKAENG SONGKHOR SCHOOL UNDER THE KALASIN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

อมรรัตน์ นนท์เกษม^{1,*} อีระ ภูดี² และ รัชฎาพร งอยภูธร²

Amonrat Nonkasem^{1,*}, Theera Phudee² and Rutchadaporn Ngoiphutorn²

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ 46000

²คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ 46000

¹Program in Educational Administration, Faculty of Education and Educational Innovation,
Kalasin University, Kalasin 46000, Thailand

²Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, Kalasin 46000, Thailand

*Corresponding Author: E-mail: moo.skc06@gmail.com

รับบทความ 2 สิงหาคม 2565 แก้ไขบทความ 19 ธันวาคม 2565 ตอรับบทความ 5 มกราคม 2566 เผยแพร่บทความ มกราคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย 3) ศึกษาผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้สอน 4 คน และหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน และมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 2 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และวิทยากร 1 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง แบบประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และแบบบันทึกการสะท้อนผลปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ที่ได้รับคำแนะนำ ปรับปรุง ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์สรุปผลข้อมูลเชิงสถิติและเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม คือ ครูผู้สอนขาดทักษะในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และขาดการนำทักษะไปใช้เพื่อการจัดทำแผนการสอนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่า ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูผู้สอนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) คิดเป็นร้อยละ 57.50 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.20$, $\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.59$, $\sigma = 0.28$) ด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.61$) และด้านทักษะ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.51$, $\sigma = 0.15$) ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม ได้แก่ 1) กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) มี 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) สื่อความรู้ประติมากรรมทักษะทางสมองแบบ EF 2) สื่อประสบการณ์สร้างตัวตนของเด็กปฐมวัย 3) ครูผู้สร้างประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัยแบบ EF และ 4) ครูสร้างสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยแบบ EF จำนวน 1 วัน รวม 6 ชั่วโมง และ 2) กิจกรรมการบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) จำนวน 2 วัน รวม 6 ชั่วโมง 3) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) จำนวน 1 วัน 6 ชั่วโมง

3. ผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอแด่งสงเคราะห์ พบว่า

3.1 จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะในการปฏิบัติให้เกิดผลงานเชิงประจักษ์ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น และครูผู้สอนสามารถนำทักษะการจัดทำแผนการสอนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยไปใช้ได้มากขึ้น หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูผู้สอนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) คิดเป็นร้อยละ 87.50 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.35$) ด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.25$) และด้านทักษะ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.32$) ซึ่งสูงกว่าก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.2 จากการบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนได้เรียนรู้ทักษะการใช้ที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย นำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมการใช้สื่อที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และนำไปบูรณาการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

3.3 จากการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ภายหลังการอบรม พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสนใจการเรียนรู้และเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย ครูผู้สอนได้เรียนรู้ทักษะการใช้สื่อวัตกรรมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยโดยนำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการและการทำกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดี และทักษะการเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, นวัตกรรมการเรียนรู้, การคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย, อบรมเชิงปฏิบัติการ, บันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ABSTRACT

This action research was conducted with the objectives 1) to examine the problems of teacher development in creating learning innovation to promote Executive Functions (EF) for early childhood, 2) to study guidelines for developing teachers in creating learning innovation to promote EF for early childhood, 3) to examine the effects after teacher development. The target group in the research consisted of five participants, comprising four teachers, a head of the academic affairs division, and two key informants, namely a school director and a guest speaker. The tools included a structured interview form, a pre-post self-assessment form, with a reliability of 0.94, a meeting recording form, a professional learning community form (PLC), and an after-action review form (AAR). The refined research instruments were validated for content appropriateness by the thesis advisors and experts. The statistics for data analysis were percentage, mean (μ), standard deviation (σ), and a summary analysis of statistical and descriptive data.

The results showed that:

1. The problems of teacher development in learning innovation to promote EF for early childhood at Chumchonyodkaengsongkhor School included teachers' lack of practical skills, and application skills in preparing EF lesson plans for early childhood. The results after the workshop revealed that teachers obtained abilities to create learning innovation to promote EF for early childhood, accounting for 57.50 percent at a moderate level ($\mu=3.20$, $\sigma=0.40$). When examining each aspect, the level of cognition was moderate ($\mu=2.59$, $\sigma=0.28$). Teacher attitudes reached a high level ($\mu=4.30$, $\sigma=0.61$), while teacher skills were at a low level ($\mu=1.51$, $\sigma=0.15$), respectively.

2. The guidelines for developing teachers in creating learning innovation to promote EF for early childhood at Chumchonyodkaengsongkhor School consisted of 1) A Day-Workshop on the creation of learning innovation to enhance EF for early childhood, amounted to six hours in total, covered four activities: (1) EF media sculpture knowledge, (2) EF self-creation experience media, (3) teachers creating EF experiences, and (4) teachers creating EF media, and 2) PLC recording activities for two days, totaling six hours, and 3) Performance Reflection (After Action Review: AAR), for a day with six hours.

3. The effects after the teacher development in creating learning innovation to promote EF for early childhood at Chumchonyodkaengsongkhor School revealed that:

3.1 From the workshop, teachers demonstrated improvement in their performance skills in promoting EF for early childhood and were skilled in designing lesson plans and implementing these plans in practice, indicating that after the workshop, teachers were able to create learning innovation for promoting EF for early childhood, accounting for 87.50 percent, at a high level overall ($\mu=4.06$, $\sigma=0.27$). When considering each aspect, teachers displayed a high level of cognition ($\mu=3.83$, $\sigma=0.35$). Their attitudes were positive, reaching a high level ($\mu=4.37$, $\sigma=0.25$). Their skills demonstrated an improvement, reaching a high level ($\mu=3.97$, $\sigma=0.32$), which was higher than those before the workshop.

3.2 Based on the PLC recording, teachers acquired knowledge and understanding in managing EF teaching and learning experiences. Teachers also learned necessary skills concerning utilizing various EF innovations for early childhood and implemented the knowledge gained from the training by using media to enhance EF in early childhood and integrated it into teaching and learning effectively.

3.3 From the performance reflection (After Action Review: AAR), after the workshop, teachers acquired knowledge and understanding in managing EF teaching and learning experiences to enhance the quality of early childhood, foster learners' interest in learning, and develop a diverse range of new knowledge. Teachers also learned practical skills in using EF innovation for early childhood and implemented the knowledge gained from the training and PLC activities to improve teaching and learning experiences to promote early childhood cognition and positive attitudes and EF learning skills.

Keywords: Teacher Development, Learning Innovation, Executive Functions for Early Childhood, Workshops, Professional Learning Community

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่ได้ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546) นับตั้งแต่มีการประกาศการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีวิสัยทัศน์สำคัญ คือ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” มีเป้าหมายหลัก คือ 1) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2, 2562) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานบนพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของมนุษย์ให้เพิ่มมากขึ้น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง) ได้แสดงหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยมุ่งพัฒนาการเรียนรู้โดยให้มีการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัยด้วยการกำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมที่ใช้ความคิด ทั้งกลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ กิจกรรมเด็ก มีอิสระเล่นเสรีด้วยการเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ซึ่งในแต่ละกิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและกิจกรรมนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่ กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กหรือผู้สอนเป็นผู้ริเริ่มและกิจกรรมที่ใช้กำลังสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลัง (โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม, 2562) การนำหลักการคิดเชิงบริหารมาใช้ในการเสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จึงขึ้นอยู่กับครู ผู้ปกครองที่สามารถ

เลือกใช้กิจกรรมให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างเต็มศักยภาพ (กรมวิชาการ, 2546) นักการศึกษาจึงได้ให้ความสนใจในการนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะสายเกินไป ซึ่งหลักการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กบนพื้นฐานองค์ความรู้ทางสมองที่น่าสนใจและกำลังอยู่ในกระแสความสนใจของนักการศึกษาในปัจจุบัน คือ การคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) (รักลูก, 2563, ออนไลน์) โดยหลักแนวคิดที่สำคัญของการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) จึงมีความสำคัญที่ควรนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการนำมาประยุกต์ใช้กับแนวคิดการบริหารของ เคมมิส และแมกแทกการ์ท (Kemmis & McTaggart, 1988) (PAOR) ประกอบด้วย 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) 3) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งอาจจะส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยพัฒนาการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดความสนใจและเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียนให้ตรงกับตามจุดประสงค์และตัวชี้วัด และนำไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งอาจส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีพัฒนาการด้านการคิดพัฒนาการคิดเชิงคำนวณผ่านการเรียนรู้และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่มีอาณาเขตในเขตพื้นที่บริการทางการศึกษา จำนวน 7 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอห้วยผึ้ง อำเภอนาคู อำเภอเขาวง อำเภอภูผามาศ อำเภอเมือง อำเภอสมเด็จ และอำเภอดงคำมุง ให้บริการทางการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น มีพันธกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาด้านครูผู้สอน ซึ่งพบว่าครูผู้สอนมีพฤติกรรมการสอนและประสบการณ์การสอนของครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย การออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การวัดและการประเมินผลของครูสร้างเครื่องมือวัดผู้เรียนในระดับชั้นเรียนยังไม่กระตุ้นให้นักเรียนคิดในลักษณะการนำไปใช้ในสถานการณ์หรือการดำเนินชีวิต ครูส่วนใหญ่ไม่มีความชำนาญในการสร้างเครื่องมือวัดผู้เรียนในการใช้ทักษะการคิดระดับสูง เช่น ทักษะการคิดซับซ้อน ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะกระบวนการคิดตัดสินใจ ทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา ทักษะกระบวนการวิจัย ทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และการบูรณาการความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3, 2563) โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาด้านครูผู้สอนที่ยังขาดการตระหนักในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ขาดทักษะในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการขาดการนำทักษะไปใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับการจัดทำแผนการสอนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF)

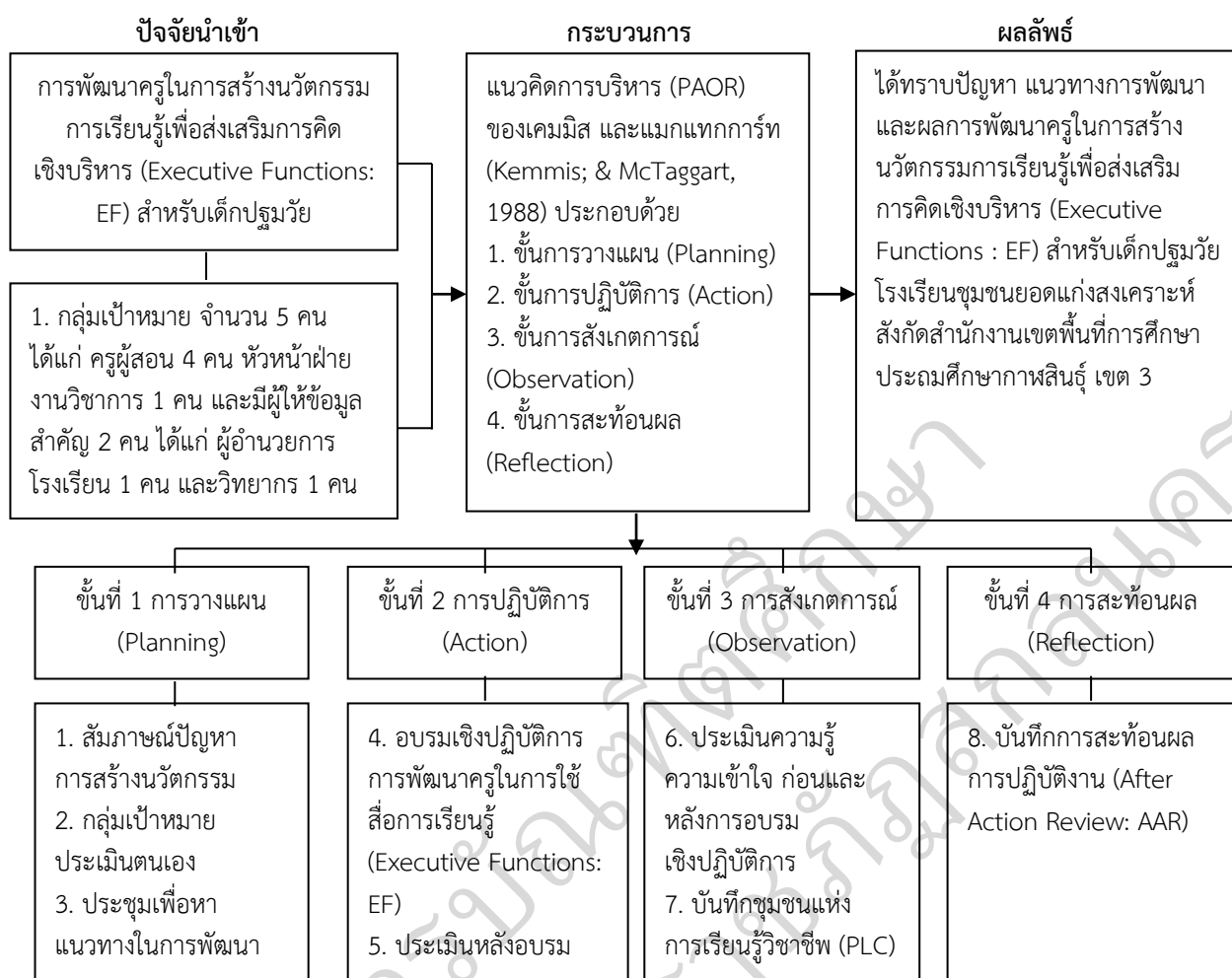
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักเห็นความสำคัญและมีความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว และนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารแบบ EF (Executive Functions) สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการนำแนวคิดของการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions : EF) มาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยการประยุกต์แนวคิดการบริหารของเคมมิส และแมกแทกการ์ท (Kemmis & McTaggart, 1988) (PAOR) ประกอบด้วย 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) 3) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) และ 4) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ซึ่งสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยได้แสดงไว้ในภาพประกอบ 1 ดังนี้



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงครามที่มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นการวางแผน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้สอน 4 คน และหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน เป็นรายบุคคล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยรวบรวมและสรุปประเด็นปัญหาในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์ อภิปราย สรุปประเด็นปัญหาและวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

1.2 ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มเป้าหมายทำแบบประเมินตนเองก่อนการอบรมเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์แปรผลและสรุปผลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงสถิติต่อไป

1.3 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลปัญหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ การประเมินตนเองก่อนการอบรมของกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำมาเข้าสู่การประชุมที่ได้จัดการประชุมขึ้นร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็น และสรุปประเด็นสภาพปัญหาและหาแนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ร่วมกัน โดยใช้แบบบันทึกการประชุมสภาพปัญหาและหาแนวทางในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไปแล้วนำไปสู่กระบวนการพัฒนาในขั้นที่ 2 คือ ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ต่อไป

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม มีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้ร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมายพิจารณาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็น และสรุปประเด็นปัญหาและหาแนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยร่วมกันและมีมติที่ประชุมได้แนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย 2 แนวทาง ดังนี้

1.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม มีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้สอน 4 คน และหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และวิทยากร 1 คน ดังนี้

1.1.1 ผู้วิจัยได้การจัดทำคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม โดยขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมโดยการพิจารณาจากความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.1.2 ผู้วิจัยได้นำคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำข้อเสนอแนะตรวจสอบความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม

1.1.3 ผู้วิจัยได้นำคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน และขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยนำมาประเมินคุณภาพของคู่มือที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์สามารถนำคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการไปใช้ได้ ซึ่งคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.1.4 ผู้วิจัยนำคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดแล้วไปใช้สำหรับเป็นคู่มือการอบรมปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมายตามเวลาที่กำหนด เมื่อได้จัดอบรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเรียบร้อยแล้ว จึงให้กลุ่มเป้าหมายประเมินตนเองหลังการอบรม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงสถิติต่อไป

1.2 การบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้สอน 4 คน และหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน ในการอบรมได้ใช้การบันทึกผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม หลังการอบรม โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สำหรับการบันทึกข้อมูลและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป

2. ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นการปฏิบัติการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุมร่วมกับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม มติที่ประชุมให้มีการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม ต่อไป

2.2 การจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง การพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม มีลักษณะการปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 การกำหนดรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับงานในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม คือ ผู้รับผิดชอบ การร่วมกันจัดทำรายละเอียดของกิจกรรม เช่น กำหนดชื่อกิจกรรม/โครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ ขั้นตอนดำเนินการ ผู้รับผิดชอบโครงการ ทรัพยากรที่ต้องการ วิธีปฏิบัติงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน มีวิธีการดำเนินการอย่างไร ใช้ระยะเวลาทำกิจกรรม มีการประเมินติดตามผลอย่างไร

2.2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ และแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.3 การจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม มีกิจกรรม 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) สื่อความรู้ประติมากรรมทักษะทางสมองแบบ EF 2) สื่อประสบการณ์สร้างตัวตนของเด็กปฐมวัย 3) ครูผู้สร้างประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัยแบบ EF และ 4) ครูสร้างสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยแบบ EF จำนวน 1 วัน รวม 6 ชั่วโมง ตามวันและเวลาที่กำหนดไว้

2.2.4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำผลที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการมาวิเคราะห์อภิปราย เพื่อหาข้อสรุปเป็นมติที่ประชุมการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม ต่อไป

ระยะที่ 3 การศึกษาผลพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนผล (Reflection) ดังนี้

3. การสังเกตการณ์ (Observation) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นการสังเกตการณ์ ดังนี้

3.1 การสังเกตการณ์กลุ่มเป้าหมายที่ได้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การทำแบบประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรมเป็นรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูล

3.2 การสังเกตการณ์กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) โดยการสังเกตจากการมีส่วนร่วมเพื่อได้รับทราบปัญหา แนวทางการพัฒนา และผลการพัฒนาครูในพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) จำนวน 2 วัน รวม 6 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป

4. การสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นการสะท้อนผล ดังนี้

การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การทำแบบประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรมเป็นรายบุคคล และการประชุมร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดได้ร่วมกันพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน พร้อมทั้งหาวิธีการแก้ไขปัญหาคือข้อบกพร่องของการพัฒนาโดยมีการบันทึกผลการพัฒนาจากที่ได้จากการประชุมปรึกษาหารือวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 1 วัน รวม 6 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา ต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยโดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากมีประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำกัด จึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้สอน 4 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 2 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และวิทยากร 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Interview Method) 2) แบบประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรม 3) แบบบันทึกการประชุม 4) แบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC และ 5) แบบบันทึกการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยแล้วนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดขอบข่าย และการสร้างให้ครอบคลุมประเด็นคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาข้อคำถามต่าง ๆ ให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องจนกว่าจะสมบูรณ์ และนำไป จัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป และวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาที่ได้จาก การสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป

2. แบบประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้าง นวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยแล้วนำมาสร้างเป็นแบบประเมินก่อน-หลังการอบรม โดยกำหนด ขอบข่ายการสร้างให้ครอบคลุมประเด็นของการประเมิน นำแบบประเมินเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาข้อคำถามต่าง ๆ ให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องจนกว่าจะสมบูรณ์ และนำไปจัดพิมพ์เป็น แบบประเมินก่อน-หลังการอบรมฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป แบบประเมินก่อน-หลังการอบรม มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

3. แบบบันทึกการประชุม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยแล้วนำมาสร้างเป็นแบบบันทึกการประชุม โดยกำหนดวัตถุประสงค์และขอบ ข่ายที่ต้องการบันทึกให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงกับเป้าหมายข้อมูลที่ต้องการสร้างให้ครอบคลุมประเด็นของการประชุม นำแบบบันทึก การประชุมเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม ให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง จนกว่าจะสมบูรณ์ และนำไปจัดพิมพ์เป็นบันทึกการประชุมฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล เนื้อหาที่ได้จากการบันทึกการประชุมที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป

4. แบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษารูปแบบการสร้างแบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) กำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายที่ต้องการบันทึกให้ครอบคลุมเนื้อหาและตรงกับเป้าหมายข้อมูลที่ต้องการสร้าง แบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ตามกรอบที่กำหนด เสนอต่ออาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุมของประเด็นการประเมิน ปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จัดพิมพ์แบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป

5. แบบสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษารูปแบบการสร้างแบบสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) กำหนดวัตถุประสงค์และขอบข่ายที่ต้องการ สะท้อนผล สร้างแบบสะท้อนผลการปฏิบัติงานตามกรอบที่กำหนด เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ความถูกต้องเหมาะสม ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วดำเนินการจัดพิมพ์แบบสะท้อนผล การพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล

วิธีรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ มีกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้สอน 4 คน และหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน โดยสัมภาษณ์ในประเด็นการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ การคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยใช้เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ กับกลุ่มเป้าหมายแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป ซึ่งข้อคำถาม 5 ข้อ มีดังนี้

1.1 ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 หรือไม่ อย่างไร
1.2 โรงเรียนมีการสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย อย่างไร
1.3 ที่ผ่านมามีการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยอย่างไร
1.4 ท่านมีผลงานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยหรือไม่ หากมีโปรดระบุ เช่น สื่อการสอน วิธีการสอน เป็นต้น

1.5 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยอย่างไรบ้าง

2. การประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรม ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มเป้าหมายประเมินตนเองก่อนเข้ารับการอบรม เรื่อง การพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) เป็นรายบุคคล ข้อคำถามจำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์พิจารณาไว้ 5 ระดับ ได้แก่ 1) คะแนนต่ำกว่า 50 คืออยู่ในระดับน้อยที่สุด 2) คะแนน 50-59 คือ อยู่ในระดับน้อย 3) คะแนน 60-69 คือ อยู่ในระดับปานกลาง 4) คะแนน 70-79 คือ อยู่ในระดับมาก 5) คะแนน 80 ขึ้นไป คือ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้วิจัยได้จัดการประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 คน ได้แก่ ครูผู้สอน 4 คน หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ 1 คน โดยผู้เข้ารับการอบรมได้ทำแบบประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย มี 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) สื่อความรู้ประติมากรรมทักษะทางสมองแบบ EF 2) สื่อประสบการณ์สร้างตัวตนของเด็กปฐมวัย 3) ครูผู้สร้างประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัยแบบ EF และ 4) ครูสร้างสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยแบบ EF จำนวน 1 วัน รวม 6 ชั่วโมง โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และวิทยากร 1 คน ตามวันและเวลาที่ได้กำหนดไว้ วิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาที่ได้จากการบันทึกการอบรมเชิงปฏิบัติการที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาต่อไป

4. การจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และได้สังเกตการณ์กลุ่มเป้าหมายจากการมีส่วนร่วมเพื่อได้รับทราบปัญหา แนวทางการพัฒนา และผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) จำนวน 2 วัน รวม 6 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

5. การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ การประเมินตนเองก่อน-หลังการอบรม การประชุมร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมายได้ร่วมกันพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน พร้อมทั้งหาวิธีการแก้ไขปัญหาลงมือพัฒนาโดยมีการบันทึกผลการพัฒนาที่ได้จากการประชุมปรึกษาหารือ วิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการสะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันกับกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์สรุปผลข้อมูลเนื้อหาแล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม คือ ครูผู้สอนขาดทักษะในการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการนำทักษะไปใช้เพื่อการจัดทำแผนการสอนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพต่อการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่า ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูผู้สอนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) คิดเป็นร้อยละ 57.50 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.20$,

$\sigma = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.59$, $\sigma = 0.28$) ด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.61$) และด้านทักษะ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.51$, $\sigma = 0.15$) ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอดแก่นงเคราะห้ ได้แก่ 1) กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) มี 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) สื่อความรู้ประติมากรรมทักษะทางสมองแบบ EF 2) สื่อประสบการณ์สร้างตัวตนของเด็กปฐมวัย 3) ครูผู้สร้างประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัยแบบ EF และ 4) ครูสร้างสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยแบบ EF จำนวน 1 วัน รวม 6 ชั่วโมง และ 2) กิจกรรมการบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community: PLC) จำนวน 2 วัน รวม 6 ชั่วโมง 3) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) จำนวน 1 วัน 6 ชั่วโมง

3. ผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอดแก่นงเคราะห้ พบว่า

3.1 จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะในการปฏิบัติให้เกิดผลงานเชิงประจักษ์ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น และครูผู้สอนสามารถนำทักษะการจัดทำแผนการสอนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยไปใช้ได้มากขึ้น หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูผู้สอนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) คิดเป็นร้อยละ 87.50 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.06$, $\sigma = 0.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.35$) ด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.25$) และด้านทักษะ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.32$) ซึ่งสูงกว่าก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.2 จากการบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนได้เรียนรู้ทักษะการใช้ที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย นำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมการใช้สื่อที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และนำไปบูรณาการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

3.3 จากการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ภายหลังการอบรม พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสนใจการเรียนรู้และเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย ครูผู้สอนได้เรียนรู้ทักษะการใช้สื่อนวัตกรรมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยโดยนำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการทำกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดี และทักษะการเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยได้ดียิ่งขึ้น ครูสามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กปฐมวัย แก้ปัญหาการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการสมวัย สามารถนำไปบูรณาการใช้กระบวนการคิดส่งเสริมเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก่นงเคราะห้ คือ ครูผู้สอนขาดทักษะการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย เนื่องมาจากครูผู้สอนไม่ได้ใช้ทักษะการสอน EF เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ดังนั้น ครูผู้สอนควรเข้ารับการอบรมเพื่อฝึกทักษะที่ใช้ในการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยให้รอบด้าน ปฏิบัติการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้คล่องแคล่วชำนาญ และสามารถฝึกการกระตุ้นความคิดซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ มิเตีย ไทยแลนด์ (2555, ออนไลน์) ที่แสดงไว้ว่า ปัญหาของครูผู้สอนไม่เห็นความสำคัญของนวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ ขาดประสบการณ์หรือความชำนาญในการใช้สื่อ ครูปฏิเสธการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะกลัวว่าเมื่อเข้ามาแทนที่ตนเองสูญเสียความสำคัญ ขาดความรู้ในการสร้างชิ้นส่วน สื่อ หรือองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอน ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะศึกษาเรียนรู้คุณลักษณะเฉพาะของนวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อสาระการเรียนรู้ที่ทำโดยครูมีสภาพไม่น่าสนใจ ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายน้อย และครูผู้สอนที่ชำนาญการในการสอนโดยใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศยังมีไม่เพียงพอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2563, ออนไลน์) ได้ศึกษา ปัญหาการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี

การเรียนการสอน มีดังนี้ 1) ด้านการกระจายโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการศึกษาที่มีคอมพิวเตอร์ คือ ยังไม่มีหรือไม่เพียงพอต่อความต้องการและที่มีอยู่ก็ขาดการบำรุงรักษา รวมทั้งไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพครูน้อยมากและคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการที่ครูจะใช้ 3) มีการวางแผนที่ไม่ดีพอ วางแผนจัดการความเสี่ยงไม่ดีพอ ยิ่งสถานศึกษามีขนาดใหญ่มากขึ้นเท่าใด การจัดการกับความเสี่ยงย่อมจะมีความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ ทำให้ค่าใช้จ่ายด้านนี้เพิ่มสูงขึ้น 4) การนำเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมมาใช้งาน การนำเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมมาใช้งาน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในสถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาให้สอดคล้องและตรงกับลักษณะของแนวการสอนหรือนโยบายของสถานศึกษา 5) การขาดการจัดการหรือสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการและให้บริการทางการศึกษา สถานศึกษายังขาดรูปแบบระบบสารสนเทศ และจัดให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระดับเบื้องต้น และ 7) ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ส่วนใหญ่การใช้วัสดุ เครื่องมือหรืออุปกรณ์และเทคนิค วิธีการ ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมีปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอและมีความล่าช้า วัสดุ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ไม่เพียงพอกับความต้องการ

2. แนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนยอดแก่นงเคราะห้ ได้แก่ 1) กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เรื่อง การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) มี 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) สื่อความรู้ประติมากรรมทักษะทางสมองแบบ EF 2) สื่อประสบการณ์สร้างตัวตนของเด็กปฐมวัย 3) ครูผู้สร้างประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัยแบบ EF และ 4) ครูสร้างสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยแบบ EF และ 2) กิจกรรมการบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community: PLC) และ 3) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) โดยกลุ่มเป้าหมายร่วมกันวิเคราะห์ อภิปราย แสดงความคิดเห็น และสรุปประเด็นการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) ทั้งนี้ เนื่องจากการอบรมเชิงปฏิบัติการในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย จะช่วยพัฒนาครูให้สามารถใช้สื่อประกอบการสอน สื่อความรู้ระบบการคิดที่เน้นทักษะทางสมองแบบ EF ช่วยพัฒนาครูให้นำไปพัฒนาการสร้างตัวตนของเด็กปฐมวัยแบบ EF ได้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้ครูใช้สื่อที่เน้นทักษะ EF เพื่อแก้ไขปัญหาเด็กให้สามารถจดจ่อกับงานที่ทำเป็นเวลานานขึ้น ช่วยพัฒนาครูให้สามารถนำไปส่งเสริมเด็กให้มีความมุ่งมั่นทำงาน การยับยั้งชั่งใจ การคิดไตร่ตรองมากยิ่งขึ้น การทำงานส่งครูและรู้ลำดับก่อน-หลัง การมีสมาธิที่ดี การพิจารณาไตร่ตรองด้วยเหตุและผลได้ดีขึ้น การทำกิจกรรมการบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community: PLC) จะช่วยให้ครูสามารถได้ร่วมมือร่วมใจ ร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องบนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม การเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ โดยสามารถพัฒนาครูในการใช้ทักษะแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และปรับประยุกต์ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบการเรียนรู้ร่วมกันเป็นสำคัญ ส่งผลต่อครูผู้สอน คือ เพิ่มความรู้สึกผูกพันต่อพันธกิจและเป้าหมาย วิสัยทัศน์ กระบวนการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย เพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจและเป้าหมายโดยอาศัยความร่วมมือจากทีมการเรียนรู้ ส่งผลต่อผู้เรียน คือ เพิ่มศักยภาพจากการเรียนรู้ตามความสนใจสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้น้อยลง และการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) จะช่วยให้ครูสามารถแสดงออกซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยการปฏิบัติที่เหมาะสมที่เป็นความสามารถของการส่งเสริมให้ครูได้มีกระบวนการสำคัญที่ใช้สร้างองค์ความรู้ การอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ที่ต้องการว่า การทำให้ครูรู้ว่าจะอะไรเกิดขึ้น และทำไมสิ่งเหล่านั้นจึงเกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงเนตร ธรรมกุล (2557, ออนไลน์) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างองค์กรแห่งความสุขด้วย MapHR ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ประกอบด้วย 9 กิจกรรม ผลการเปรียบเทียบความรู้ หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผลการประเมินประสิทธิผลของการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ได้จากการถอดบทเรียน พบว่าสิ่งที่ได้รับมีความคุ้มค่า ได้ความรู้ ได้เข้าใจเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบสุขภาวะองค์กร ได้เครือข่าย รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทราบสถานะขององค์กร รู้จักจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร เพื่อนำไปปรับปรุง ผู้เข้าอบรมเห็นควรจัดอบรมในลักษณะแบบนี้ต่อไป และเครือข่ายที่เกิดขึ้น ควรจะมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน รวมทั้งการสร้างสุขในองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญและควรมีการจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการสร้างสุขสำหรับคนในองค์กรสืบไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ ภูวจิตร (2564,

ออนไลน์) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในยุค Next Normal ซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพทางการศึกษาหรือสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพในหลากหลายมิติให้แก่ผู้เรียน จากการศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสทางวิชาชีพในยุค Next Normal สามารถวิเคราะห์ได้ 8 แนวทาง ดังนี้ 1) ส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 2) ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นผู้ชี้แนะ แนะนำและให้คำปรึกษา 3) ส่งเสริมและพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายการศึกษาเพื่อเข้าถึงสิทธิทางการศึกษา 4) ส่งเสริมและพัฒนาให้มี Mind set ที่ต้องปรับกระบวนการทัศน์ในการเรียนการสอน และการใช้ชีวิตในโลกยุค Next Normal ผ่านการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านโปรแกรมการเรียนรู้ทางสื่อออนไลน์ 5) ส่งเสริมและพัฒนาผ่านการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านโปรแกรมการเรียนรู้ทางสื่อออนไลน์ 6) ส่งเสริมและพัฒนาให้มียุทธศาสตร์เชิงวิทยาศาสตร์ มีหลักเหตุและผลในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน 7) ส่งเสริมและพัฒนาให้ใช้โทรศัพท์มือถือในการจัดการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียน มือถือจะเป็นเครื่องมือเทคโนโลยีที่มีการอัปเดตนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอด ซึ่งจะสร้างความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และ 8) ส่งเสริมและพัฒนาให้มีความตระหนัก และใส่ใจเรื่องความปลอดภัยด้านสุขภาพ และให้ความสำคัญในการร่วมกันรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อมและความสำคัญของพลังงานทดแทนและพลังงานหมุนเวียน และมีข้อเสนอแนะในระดับนโยบายทางการศึกษาที่ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพในการจัดการศึกษาในภาพรวมของประเทศ เสริมสร้างให้ครูมีทักษะ ความรู้ สมรรถนะในวิชาชีพของตนเองได้อย่างเหมาะสมอันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2563, ออนไลน์) ได้ศึกษาปัญหาการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการเรียนการสอน เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการเรียนการสอนมี ดังนี้ 1) สร้างความตระหนัก ความรับผิดชอบในส่วนที่ยังบกพร่องทางนวัตกรรมของบุคลากร ส่งเสริมให้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาที่มากขึ้น 2) เพิ่มงบประมาณให้เพียงพอ ให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุน สำนักงานเขตพื้นที่ต้องช่วยเหลือและให้ความช่วยเหลือจัดสรรงบประมาณได้ เพื่อใช้ในการพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และระดมทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาช่วยสนับสนุน 3) แนวทางการแก้ไข คือ ใช้สื่อนวัตกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาตามความง่ายของเนื้อหา แบ่งสื่อไปตามห้องให้ครูรับผิดชอบ ควรจัดหาห้องเพิ่มเพื่อการนี้เป็นการเฉพาะ 4) จัดกลุ่มให้เพื่อนช่วยเพื่อน คอยกำกับแนะนำช่วยเหลือ จัดครูเข้าสอนตามประสบการณ์ ความถนัด ควรจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ จัดทำนวัตกรรมที่มีโอกาสเป็นไปได้ และสร้างการมีส่วนร่วมจากชุมชนสอนเพิ่มเติมนอกเวลา และ 5) เน้นการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดแบบทดสอบที่หลากหลาย ทั้งแบบปรนัยและอัตนัย และประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินผลงานจากแฟ้มสะสมงาน

3. ผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแก้ว สงเคราะห์ ดังนี้

3.1 ผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) พบว่า ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยได้หลากหลาย ครูผู้สอนมีทักษะในการปฏิบัติให้เกิดผลงานเชิงประจักษ์ที่สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น และครูผู้สอนสามารถนำทักษะการจัดทำแผนการสอนการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยไปใช้ได้มากขึ้น หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูผู้สอนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก และด้านทักษะ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการได้มีการสร้างคู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการที่ได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 คือ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีการกำหนดรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้กำหนดการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นสิ่งที่สามารถให้ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี และการมีทักษะในการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้สื่อที่เหมาะสมกับการนำไปพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ คนองเดช และคณะ (2563) ได้ศึกษา เรื่อง ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อและของเล่นที่มีต่อทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สื่อและของเล่นพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพ ค่า $E1/E2=92.23/93.49$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดหลังการทดลองการจัด

ประสบการณ์โดยใช้สื่อและของเล่นพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร เด็กปฐมวัยในกลุ่มโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทักษะการคิดเชิงบริหาร ไม่แตกต่างกัน และไม่มีความสำคัญทางสถิติหลังการทดลองการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อและของเล่นพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารเด็กปฐมวัย มีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 98.11$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเนตร ธรรมกุล (2557, ออนไลน์) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างองค์กรแห่งความสุขด้วย MapHR ผลการวิจัย พบว่า โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ประกอบด้วย 9 กิจกรรม ผลการเปรียบเทียบความรู้ หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินประสิทธิผลของการอบรมเชิงปฏิบัติการ ได้จากการตอบทเรียน พบว่า สิ่งที่ได้รับมีความคุ้มค่า ได้ความรู้ ได้เข้าใจเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบสุขภาวะองค์กร ได้เครือข่าย รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทราบสถานะขององค์กร รู้จักจุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร เพื่อนำไปปรับปรุง ผู้เข้าอบรมเห็นควรจัดอบรมในลักษณะแบบนี้ต่อไป และเครือข่ายที่เกิดขึ้น ควรจะมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน รวมทั้งการสร้างสุขในองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญและควรมีการจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการสร้างสุขสำหรับคนในองค์กรสืบไป

3.2 ผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการบันทึกชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย ครูผู้สอนได้เรียนรู้ทักษะการใช้ที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย นำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมการใช้สื่อที่ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้แก่ผู้เรียน และนำไปบูรณาการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการของ PLC เป็นการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครูและผู้บริหารเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยที่เป็นแนวทางการปฏิบัติที่มีรูปแบบการรวมตัวกัน การร่วมมือร่วมใจกัน และการเรียนรู้ร่วมกันของผู้บริหาร คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องบนพื้นฐานสัมพันธ์ที่ต่อกันแบบเป็นกันเองหรือมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน มีการส่งเสริมกระบวนการทำงานแบบเป็นทีมแห่งการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่โดยตรง สามารถเป็นผู้นำร่วมกันได้ จึงส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้การคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น สอดคล้องกับกระบวนการในการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ของ โรงเรียนนสาธิต (2562) ได้จัดการศึกษากำหนดขั้นตอนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ว่า มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ขั้นตอนที่ 3 ระดมความคิดเพื่อนำเสนอวิธีแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้วิธีแก้ปัญหา และขั้นตอนที่ 5 สรุปผลวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งผู้บริหาร ครู และนักการศึกษาต้องร่วมมือกันบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีสยัตย์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพครูเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเองสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกทุกคนในชุมชนแห่งวิชาชีพ และสอดคล้องกับการศึกษาของ จริยา ทองหอม (2561) ได้ศึกษา รายงานผลการอบรมเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สู่สถานศึกษาและการปฏิบัติการใช้โปรแกรม Logbook Teacher เพื่อการพัฒนาครูตามแนวทางการประเมินวิทยฐานะ ว 21/2560 ผลการศึกษาพบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) สู่สถานศึกษา และการปฏิบัติการใช้โปรแกรม Logbook Teacher เพื่อการพัฒนาครูตามแนวทางการประเมินวิทยฐานะ ว 21/2560 บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = 0.89) ผู้เข้ารับการอบรมมีความสามารถในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.80) และผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.76) ทั้งนี้ ผู้เข้ารับการอบรมได้ประโยชน์จากการฝึกใช้โปรแกรม การทำความเข้าใจ มีความรู้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น สามารถใช้ประโยชน์จากการเก็บรวบรวมข้อมูล การทบทวนความรู้มาตรฐานวิชาชีพและการปฏิบัติงานและการนำไปใช้เพื่อพัฒนาผลงานการเลื่อนวิทยฐานะได้

3.3 ผลการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) ภายหลังการอบรม พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัย (Executive Functions: EF) เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสนใจการเรียนรู้และเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่หลากหลาย ครูผู้สอนได้เรียนรู้ทักษะการใช้สื่อวัตกรรมการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยโดยนำเอาความรู้ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการและการทำกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดี และทักษะการเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) เป็นกระบวนการที่สามารถ

นำมาใช้ในการปฏิบัติร่วมกัน มีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจะช่วยเหลือครูในทีมและทำให้ผู้บริหารสามารถเห็นสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากมุมมองของครูคนอื่นได้ ซึ่งในการจัดกิจกรรมหลังจากที่จบกิจกรรมไปจะสามารถใช้กระบวนการ After Action Review เพื่อสะท้อนผลดูว่าในครั้งนี้ได้อะไรบ้าง มีประโยชน์อย่างไร อุปสรรคปัญหาอย่างไร และครั้งถัดไปจะสามารถพัฒนาครูได้อย่างไรหรือสามารถทำอะไรให้ดีขึ้นได้ ซึ่งกระบวนการ AAR ยังเอื้ออำนวยให้เกิดความรู้สึกลดท้อถอยทางใจในที่ทำงาน การตระหนักรู้ในตัวเอง การพัฒนาทักษะระหว่างบุคคล และจะช่วยพัฒนาครูให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ การทบทวนหลังปฏิบัติการ: After action review (AAR) สำหรับครู (ทีซีที โนเลจ, 2558, ออนไลน์) ได้สรุปว่าเป็นกิจกรรมที่ครูทำหลังจากทำการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูแต่ละคนเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับการสอนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ ผ่านทางการเขียนและการพูดด้วยการตอบคำถามง่าย ๆ ว่าทำเพื่ออะไรหรืออยากได้อะไร ทำแล้วได้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ ทำไมถึงได้มากกว่าหรือน้อยกว่าได้อะไรดี ๆ เพิ่มขึ้นบ้างและถ้าจะทำแบบนี้อีกควรปรับปรุงอย่างไร มีเป้าหมายและคำถามที่สำคัญที่ใช้เป็นการบันทึกการสะท้อนผลเพื่อได้องค์ความรู้ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระพร ชะโน (2562, ออนไลน์) ได้ศึกษา เรื่อง การคิดเชิงบริหารกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งได้สะท้อนผลว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยคือการเข้าใจวิถีชีวิตในวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 6 ปี เป็นระยะเริ่มต้นของชีวิตที่ละเอียดอ่อนและมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ หลายด้านเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตและจิตใจเด็กจะสะสมประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวจากผู้เลี้ยงดูและสภาวะแวดล้อมในชีวิตประจำวันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้พัฒนาการที่เกิดขึ้นกับบุคคลแต่ละคนจะต่างกันตามอิทธิพลของพันธุกรรมและประสบการณ์ที่ได้รับ ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดทักษะการคิดเชิงบริหารเป็นพื้นฐานที่สำคัญทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความจำที่นำมาใช้งาน (Working memory) 2) การยับยั้งคิด (Inhibitory Control) 3) การยืดหยุ่นทางความคิด (Shift หรือ Cognitive Flexibility) 4) การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) และ 5) การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับสูงขึ้นไป นอกจากความแตกต่างของเด็กแต่ละคนแล้ว สิ่งแวดล้อมในครอบครัวและการเลี้ยงดูของพ่อแม่ก็มีความสำคัญเช่นกันซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการคิดเชิงบริหารของเด็กด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาครูในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนชุมชนยอดแ่งสงเคราะห์ มี 3 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) 2) กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community: PLC) และ 3) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review: AAR) โรงเรียนชุมชนยอดแ่งสงเคราะห์ ควรเพิ่มกิจกรรมในการพัฒนาครู เช่น การศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาครูปฐมวัยในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารสำหรับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ คณองเดช และคณะ. (2563). ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อและของเล่นที่มีต่อทักษะ EF ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู เขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- กรมวิชาการ. (2546). *วิธีใหม่แห่งการเรียนรู้แบบร่วมมือ*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). *วิจัยทัศน์*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thailocaladmin.go.th>. 25 ตุลาคม 2563.
- จริยา ทองหอม. (2561). รายงานผลการอบรมเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)สู่สถานศึกษาและการปฏิบัติการใช้โปรแกรม Logbook Teacher เพื่อการพัฒนาครูตามแนวทางการประเมินวิทยฐานะ ว 21/2560. นครศรีธรรมราช: โรงเรียนวัดมหาธาตุ.
- จิระพร ชะโน. (2562). การคิดเชิงบริหารกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย. เข้าถึงได้จาก http://edu.msu.ac.th/journal/home/journal_file/554.pdf. 10 กรกฎาคม 2564.

- เจริญ ภูวจิตร. (2564). *แนวทางการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในยุค Next Normal*. เข้าถึงได้จาก <http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20220308-4.pdf>. 16 กรกฎาคม 2564.
- ดวงเนตร ธรรมกุล. (2557). *การพัฒนาโปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างองค์กรแห่งความสุขด้วย MapHR*. เข้าถึงได้จาก <http://journal.knc.ac.th/pdf/20-1-2557-2.pdf>. 15 กรกฎาคม 2564.
- ทีชีที โนเลจ. (2558). *การทบทวนหลังปฏิบัติการ: After action review (AAR)*. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/email.kmutnb.ac.th/tctknowledge/klum-km>. 14 กรกฎาคม 2564.
- มีเดีย ไทยแลนด์. (2555). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <https://mediathailand-ictedu.blogspot.com/2012/07/124.html>. 15 กรกฎาคม 2564.
- ยโสธรา ศิริภาพระภากร. (2563). *วิเคราะห์ปัญหาการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการเรียนการสอน*. เข้าถึงได้จาก <https://www.academia.edu/44858435>. 12 กรกฎาคม 2564.
- รักลูก. (2563). *EF (Executive Functions) คืออะไร*. เข้าถึงได้จาก <https://www.rakluke.com/executive-functions-all/ef-for-parents/item/ef-executive-functions.html>. 12 กรกฎาคม 2564.
- โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม. (2562). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (หลักสูตรสถานศึกษา)*. กาลสินธุ์: โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงคราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.
- โรงเรียนนาสาร. (2562). *การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนนาสาร*. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนนาสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2563–2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3*. กาลสินธุ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. (2562). *การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. มหาสารคาม: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- Kemmis, S. and McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planner*. Geelong Victoria: Deakin University Press.